

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžsk/27/2017
Identifikačné číslo spisu: 2015200460
Dátum vydania rozhodnutia: 29.05.2018
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2015200460.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobcu: Fakultná nemocnica Trnava, IČO: 00 610 381, so sídlom A. Žarnova č. 11, 917 55 Trnava, zast.: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária s.r.o., advokátskym spoločenstvom, IČO: 36 865 281, so sídlom Hlavná č. 31, 917 01 Trnava, proti žalovanému (v konaní sťažovateľ): Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Želova č. 2, 829 24 Bratislava, týkajúcej sa správnej žaloby vo veciach správneho trestania, o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo dňa 15. februára 2017 č.k. 14S/104/2015 - 67, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 15. februára 2017 č.k. 14S/104/2015 - 67 r u š í a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím č. ZS 204/00014/2014/R, číslo spisu: 1204/35960/2015/204 z 24.04.2015 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“ - č.l. 5) predsedníčka žalovaného ako správny orgán oprávnený podľa ustanovenia § 23 ods. 1 písm. e) zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej v rozsudku len „zák. č. 581/2004 Z.z.“) postupom podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej na účely rozsudku len „Správny poriadok“) o podanom rozklade rozhodla tak, že rozhodnutie pobočky žalovaného v Trnave č.: ZS 204/00014/2014 z 12.06.2014 (ďalej v rozsudku tiež „prvostupňový orgán“, resp. „prvostupňové rozhodnutie“) o uložení pokuty za porušenie povinnosti poskytovať zdravotnú starostlivosť riadne potvrdila a rozklad žalobkyne zamietla.

2. Vo výrokovvej časti prvostupňový orgán najmä uviedol takúto skutkovú vetu:

„..... Účastník konania porušil § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. ..., t.j. porušil povinnosť poskytnúť zdravotnú starostlivosť správne. Porušenie spočívalo v tom, že počas poskytovania zdravotnej starostlivosti pani F. B., r. XXXX, B. X, XXX XX Z. [ďalej len „pacientka“] v súvislosti s pôrodom jej dieťaťa na gynekologicko-pôrodníckej klinike účastníka konania [ďalej len „GPK“] dňa 25.04.2013, nebola pacientke správne poskytnutá zdravotná starostlivosť. Pri zistení suspektného CTG záznamu, natočeného v čase od 18,33 hod. do 18.43 hod., mala byť pacientka kontinuálne kardiokograficky monitorovaná. Po napojení CTG o 19,07 hod. a zistení bradykardie plodu mal byť okamžite privolaný službukonajúci lekár GPK, kedy mohli byť vykonané opatrenia, ktoré by zabránili prehlbovaniu hypoxie plodu. Z uvedených skutočností následne vyplýva, že pôrod mal byť vedený vzhľadom na prolongovanú hypoxiu operačne vaginálne naložením pôrodných klieští.“

Podľa § 23 ods. 1 písm. e) zák. č. 581/2004 Z.z. v znení relevantnom pre preskúvanú vec predseda úradu rozhoduje o rozkladoch proti rozhodnutiam úradu vydaným v prvom stupni, a to na návrh ním ustanovenej poradnej komisie.

3. Uvedeným prvostupňovým rozhodnutím (č.l. 12) o uložení pokuty 5.500 € v zmysle § 18 ods. 1 písm. b) bod 1, § 50 ods. 2 písm. a) v spojení s § 64 ods. 2 písm. b) a odseku 5 zák. č. 581/2004 Z.z. a podľa § 47 Správneho poriadku na základe hore uvedenej skutkovej vety (viď bod č. 1) prvostupňový orgán uznal žalobkyňu vinnou zo spáchania priestupku na úseku verejného zdravotníctva podľa § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z.z., ktoré bolo týmto správnym orgánom zistené dňa 03.03.2014 ukončeným výkonom dohľadu nad poskytnutím zdravotnej starostlivosti pacientke.

Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z.z. v znení relevantnom pre prejednávajúcu vec poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

4. Z predloženého administratívneho spisu vyplýva, že sporný skutkový stav bol ustálený nasledovne [ďalej je iba prepis výrokov z predloženej dokumentácie, ktorá obsahuje množstvo odborných výrazov a skratiek, za ktorých správnosť prepisu nemôže niesť zodpovednosť - poznámka odvolacieho súdu]:

- o 18.04 hod. zaznamenala zdravotná sestra do dokumentácie ozvy plodu 142/min a kontrakcie každé 3 minúty,
- o 18.45 hod. v zdravotnej dokumentácii zdravotná sestra zaznamenala napojenie pacientky na CTG,
- podľa zápisu lekára o 18.45 hod. obdobie od 18.33 hod. do 18.43 hod. hodnotené - DIP I do 80 tepov/min., kontrakcie 2-3 minúty,
- podľa zápisu zdravotnej sestry o 19.01 hod. boli kontrakcie každé 3min/20 s., ozvy plodu 146/min,
- podľa zápisu o 19.09 hod. bola pacientke napojená infúzia a CTG kontinuálne, pričom CTG natočené od 19.07 hod. do 19.17 hod. bolo podľa zápisu lekára hodnotené ako 2 x decelerácie na 90 s úpravou 170 a 140p/min,
- o 19.42 hod. zdravotná sestra v zdravotnej dokumentácii poznačila, že pacientka porodila; rukou bol dopísaný čas pôrodu o 19.22 hod,
- o 21.20 hod. bol v dokumentácii zaznamenaný krvný tlak a iné údaje pacientky,
- podľa neskôr doplneného zápisu lekára do zdravotnej dokumentácie (až po zápisoch zdravotnej sestry o 19,42 hod. a o 20,17 hod.) bol o 19,18 hod. privolaný zdravotnou sestrou k pôrodu v druhej dobe pôrodnej, podľa popisu CTG záznamu do 19,18 hod. išlo o decelerácie oziev plodu do 90 bpm 2 x počas 3 minút s reštitúciou na 170 bpm, decelerácie oziev plodu opäť na 90 bpm počas 2 min s návratom na frekvenciu 140 bpm, pacientka tlačila dvakrát počas 3 minút, s ozvami plodu po kontrakcii 138 a 128 bpm, po tejto kontrakcii bol porodený chabý plod s akciou 90/min s pupočníkom dvakrát omotaným a zatiahnutým okolo krku, ktorý bol odovzdaný do starostlivosti pediatra. Dieťa exitovalo vo veku 57 minút, t. j o 20.15 hod.

6. Na základe výsledkov prizvaných osôb podľa § 43 zák. č. 581/2004 Z.z., a to doc. MUDr. P. H., PhD., MPH, odborník z medicínskeho odboru gynekológia a pôrodníctvo a doc. MUDr. Y. N., CSc,

odborník z medicínskeho odboru neonatológia, prvostupňový orgán dospel k záveru, že pri zistení suspektného CTG záznamu, natočeného v čase od 18.33 hod. do 18.43 hod. (viď bod č. 4 tretia odrážka) mala byť pacientka následne kontinuálne kardiokograficky monitorovaná. Po napojení CTG o 19.07 hod. a zistení bradykardie plodu mal byť okamžite privolaný službukonajúci lekár GPK, kedy mohli byť vykonané opatrenia, ktoré by zabránili prehlbovaniu hypoxie plodu (napríklad pôrod vedený operačne vaginálne naložením pôrodných klieští). Nakoľko tieto opatrenia neboli takto vykonané, uvedené pochybenie v poskytovaní zdravotnej starostlivosti viedlo podľa hore menovaných prizvaných osôb k ťažkej hypoxii plodu a následne k jeho úmrtiu. S týmto záverom sa stotožnil aj žalovaný, keď prihliadol aj na všetky zdravotné výkony na správne určenie zdravotného stavu pacientky so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

7. Ďalej výkonom dohľadu boli súčasne zistené nedostatky vo vedení zdravotnej dokumentácie žalobcom (nepresné, nejasné a nedostačujúce vedenie zdravotnej dokumentácie; vyhodnotenia CTG záznamov, vyhotovené 2 kópie pôrodopisu, zdvojené záznamy, v partograme nezaznamenané podanie epidurálnej pôrodnej analgézie a žiadosť pacientky o jej podanie), ktoré prvostupňový orgán listom zo dňa 04.03.2014 odovzdal príslušnému orgánu na ďalšie riešenie.

8. V námietkach proti protokolu žalobca najmä uviedol, že pacientka nemohla byť kontinuálne CTG monitorovaná, pretože v tom čase nebol na GPK bezdrôtový CTG prístroj, ktorým je možné monitorovať pacientku aj počas transportu (cca 7 až 10 minút) na pôrodné boxy.

9. Predpoklad prvostupňového orgánu, že v čase od 18.33 hod. do 19.18 hod. dochádzalo k postupnej prehľbujúcej sa hypoxii plodu, je podľa žalobcu len predpokladom s následným hypotetickým konštatovaním. V žiadnom prípade nemohlo ísť o prolongovanú hypoxiu, resp. táto nebola ničím preukázaná ako prolongovaná, pričom poukázal na závery posudku prizvaného odborníka, ktorý hodnotil stav plodu od 18.33 hod. až do pôrodu ako len postupne sa prehľbujúcu hypoxiu plodu, čo je veľký rozdiel.

10. Tiež žalobca uviedol, že po príchode službukonajúci pôrodník na pôrodné boxy bol nútený vzhľadom na stav plodu urýchlene ukončovať pôrod, preto zdravotnú dokumentáciu a popis realizoval až po ukončení pôrodu.

11. Na záver svojich námietok poukázal na to, že prvostupňový orgán sa „nechal zviest“ všeobecným výkladom prizvaného odborníka o kardiokografickom monitoringu plodu ako metóde a osvojil si pre tento pacientkin prípad názor, že bolo nutné podniknúť opatrenia ako tvrdí, t.j. viesť pôrod inak, avšak pre vedenie takéhoto spôsobu pôrodu by museli nasvedčovať iné preukázané skutočnosti, a to abnormálna až preterminálna frekvencia oziev plodu, čo v danom prípade nebolo.

12. Čo sa týka žalobcom uvádzaného znaleckého posudku z trestného spisu ČVS: ORP/171/2014 (ďalej len „znalecký posudok pre OČTK“ - kasačný súd nakoľko žalovaný neuvádza v preskúmanom rozhodnutí žiadne bližšie identifikačné údaje, zvolil toto všeobecné označenie, ktoré nižšie je v bode č. 25 špecifikované), právny zástupca žalobcu v stanovisku z 28.01.2015 (príloha č. 12 administratívneho spisu) uviedol, že znaleckým posudkom pre OČTK ani on ani žalobca nedisponuje, a preto žiada žalovaného, aby si uvedený znalecký posudok vyžiadal od OR PZ TT.

13. Žalovaný s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžso 9/2008 zo dňa 30. októbra 2008, citujúc:

„...podľa názoru krajského súdu bol predmetný znalecký posudok vypracovaný výlučne pre účely trestného konania a nie je možné sa s ním dosť dobre stotožniť a akceptovať ho z hľadiska ust. § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z.“.

vyslovil názor, že v stanoviskách oboch prizvaných konzultantov rozpory nezistil, a preto na pribratie ďalšieho odborníka v odbore, príp. znalca nebol dôvod.

14. Záverom sa žalovaný vyjadril k výške uloženej pokuty, kedy prihladol aj na závažnosť zistených nedostatkov a ich následkov pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke. Po dôkladnom preskúmaní všetkých podkladov žalovaný dospel k názoru, že žalobca v rozklade zo dňa 30.06.2014 a v doplnenom rozklade zo dňa 01.12.2014 neuviedol také skutočnosti ani argumenty, ktoré by vyvrátili porušenie povinnosti poskytnúť zdravotnú starostlivosť správne.

II.

Konanie na správnom súde

A)

15. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu na Krajský súd v Trnave žalobu z 19.06.2015.

16. Krajský súd v Trnave ako správny súd podľa § 19 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej na účely rozsudku len „S.s.p.“, resp. „Správny súdny poriadok“) konajúci po 01.07.2016 v zmysle ustanovenie § 491 ods. 1 v spojení s § 27 a § 178 ods. 1 S.s.p. posúdil zákonnosť preskúmaného rozhodnutia v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, a po nariadení pojednávania dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a zistenie skutkového stavu daňovými orgánmi bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci. Preto podľa § 191 ods. 1 písm. d) a e) S.s.p. správny súd vo svojom rozsudku (ďalej len „napadnutý rozsudok“) vyslovil, že preskúmané rozhodnutie zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Podľa § 491 ods. 1 S.s.p. platí, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 191 ods. 1 písm. d) a e) S.s.p. správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak

d) je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov,

e) zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci.

17. S poukazom na relevantné ustanovenia Správneho súdneho poriadku, Správneho poriadku, zák. č. 576/2004 Z.z. ako aj na početnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (najmä rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1Szd 2/2013 zo dňa 18. marca 2014 ako aj rozsudok sp.zn. 1Szd 3/2013 zo dňa 13. mája 2014) a po podrobnej rekapitulácii skutkového stavu zachyteného v spise žalovaného, žalobných dôvodov a argumentácie žalovaného správny súd poukázal na to (bod č. 7 napadnutého rozsudku), že žalobca v priebehu správneho konania žiadal doplniť dokazovanie (prípojiť príslušný trestný, resp. vyšetrovací spis - ďalej len „vyšetrovací spis“, podľa neskorších údajov je identifikovaný pod ČVS: ORP-98/VYS-SI-2016), v ktorom bol vykonaný znalecký posudok.

18. Navyše počas súdneho konania bolo správne súdu predložené odborné vyjadrenie č. 114/2014 Inštitútu forenzných medicínskych expertíz s.r.o. vo veci posúdenia poskytovania zdravotnej starostlivosti pacientke počas jej hospitalizácie na GPK (ďalej len „odborné vyjadrenie“), ktorý sa týkal totožného skutku a z ktorého vyplýva, že analýzou podkladov uvedená znalecká organizácia nezistila taký odborný postup zdravotníckeho personálu dokumentovaný v zdravotnej dokumentácii, ktorý by bol v príčinnej súvislosti s úmrtím plodu pacientky, resp. s poškodením jej zdravia.

19. Podľa správneho súdu už samotné takéto zistenie bolo dôvodom, aby uvedený návrh na doplnenie dokazovania bol zrealizovaný zo strany správnych orgánov napriek tomu, že v administratívnom konaní pred žalovaným neskúma orgán verejnej správy otázku zavinenia zo strany poskytovateľa zdravotnej starostlivosti tak, ako sa skúma otázka zavinenia v trestnom konaní (viď tiež bod č. 7 napadnutého rozsudku).

20. Nakoľko zistenie skutkového stavu veci je nepostačujúce na posúdenie veci (§ 34 ods. 1 Správneho poriadku), a to najmä v súvislosti s rozdielnym záverom prizvaného odborného konzultanta doc. MUDr. P. H., PhD. MPH, ktorý nekorešponduje, resp. je v rozpore so záverom znaleckej organizácie uvedeným v odbornom vyjadrení, preto správny súd preskúmané rozhodnutie zrušil.

III.

Obsah kasačnej sťažnosti / stanoviská

A)

21. Proti napadnutému rozsudku sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť zo dňa 03.04.2017 (č.l. 73) spísanú zamestnancom žalovaného s požadovaným vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa z dôvodu uvedeného v

- § 440 ods. 1 písm. g) v spojení s odsekom 2 S.s.p., t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

22. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch podľa § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. vrátane nutnosti zohľadniť hore uvedenú povinnosť podľa odseku 2 najmä uviedol, že správny súd:

- nesprávne konštatoval nedostatočné vykonané dokazovanie,

o prvostupňový orgán ani žalovaný neboli povinné si obstarávať vyšetrovací spis polície, ktorej závery vyšetrovania sú pre zistenia žalovaného (aj z pohľadu citovanej judikatúry krajských súdov a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) irelevantné,

- vychádzal iba zo stavu neobstarania si vyšetrovacieho spisu polície

o bez akéhokoľvek bližšieho ozrejmovania a dokazovania, a akéhokoľvek dôkazu v spisovej dokumentácii, že ide naozaj o autentické odborné vyjadrenie,

o z predloženého odborného vyjadrenia nie je zrejmé, či ide o totožné odborné vyjadrenie, ktoré sa nachádza vo vyšetrovacom spise, či na základe tohto odborného vyjadrenia bolo skutočne trestné konanie zastavené, či trestné konanie nebolo následne obnovené a či vo veci neboli zadovážené aj iné posudky,

o žalovanému až po 5 mesiacoch od podania rozkladu bol doručený návrh na doplnenie dokazovania,

- až na tom základe, že správny súd nevykonával na ozrejmovanie veci žiadne úkony,

o žalovaný viackrát oslovil rôzne Okresné riaditeľstvá PZ za účelom získať podrobné, resp. všeobecné informácie z vyšetrovacieho spisu,

o avšak bezúspešne - nie je podľa § 69 Trestného poriadku stranou v konaní,

- žalobca bol v lepšom dôkaznom procesnom postavení,

o sťažovateľ nepatrila medzi oprávnené osoby v trestnom konaní,

§ toto malo byť právnenému zástupcovi žalobcu vzhľadom na jeho odbornosť zrejmé,

§ napriek tomu túto skutočnosť použil ako námietku proti sťažovateľovi,

§ možnosť skoršieho predloženia odborného vyjadrenia správny súd neskúmal, hoc to sťažilo procesnú obranu sťažovateľa,

o pri rokovaní o mimosúdnom vyrovnaní bol v kontakte s pacientkou,

o spolutvorca odborného vyjadrenia (doc. MUDr. L. K., PhD.) v čase druhostupňového konania sa stal prednostom GPK,

- žalobca mohol sám predložiť stanovisko hlavného odborníka Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky,

- zastavenie trestného konania v dôsledku, že sa trestný čin nestal, nevyvoláva záver o správnom poskytnutí zdravotnej starostlivosti,

- správny súd nemal zrušiť obidve rozhodnutia,

o iba žalovaný sa o trestnom konaní dozvedel až v novembri 2014.

Podľa § 69 ods. 4 Trestného poriadku v citovanom znení práva štátnych orgánov nazeráť do spisov podľa osobitného zákona nie sú ustanoveniami predchádzajúcich odsekov dotknuté.

23. Záverom sťažovateľ navrhol procesný záver konania na kasačnom súde v tom duchu, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil. Pre prípad úspechu si sťažovateľ uplatnil trovy kasačného konania.

B)

24. V spise krajského súdu sa vyjadrenie žalobcu do rozhodnutia kasačnej sťažnosti nenachádza.

C)

25. Počas konania o kasačnej sťažnosti sťažovateľ zaslal na kasačný súd v prílohe podania z 02.10.2017 dva znalecké posudky pre OČTK (1/ znalecký posudok č. 9/2016 zo dňa 08.06.2016 v trestnej veci prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona vypracovaného znalcom LEGE ARTIS znalecká organizácia, s.r.o., Košice pre Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Skalici, Odbor kriminálnej polície, ako aj 2/ znalecký posudok č. 9/2016 zo dňa 03.12.2005 vo veci posúdenia poskytovania zdravotnej starostlivosti R. B., narodenej dňa XX.XX.XXXX o 19.22 hod. na Gynekologicko-pôrodnicej klinike Fakultnej nemocnice Trnava a zomrelej dňa XX.XX.XXXX o 20.15 hod. na Novorodeneckom oddelení Fakultnej nemocnice Trnava vypracovaného znaleckou organizáciou Expert Group, k.s., Bratislava pre Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Trnave, Odbor kriminálnej polície).

26. Podľa názoru sťažovateľa oba znalecké posudky pre OČTK spochybňujú napadnutý rozsudok a navyiac v plnej miere potvrdzujú zistenia sťažovateľa o pochybení žalobcu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

27. Ďalej sťažovateľ zopakoval svoje tvrdenie, že ak žalobca na pojednávaní dňa 19.01.2017 predložil odborné vyjadrenie, ktoré si mal sťažovateľ podľa správneho súdu následne zadovážiť z vyšetrovacieho spisu, musel mať žalobca informáciu aj o tom, že vo vyšetrovacom spise boli už toho času založené aj dva znalecké posudky pre OČTK.

28. Sťažovateľ záverom uviedol, že obidva znalecké posudky pre OČTK získal od manžela pacientky dňa 02.10.2017 so sprievodnými listami preukazujúcimi, že tieto znalecké posudky pre OČTK boli vyhotovené ako kópie z častí vyšetrovacieho spisu.

IV.

Právne názory kasačného súdu

29. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ S.s.p.), a s prihladením na formálnu viazanosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 časť vety prvej pred bodkočiarkou v spojení s § 439 ods. 3 písm. a/ S.s.p.) a neviazanosť sťažnostným návrhom (§ 453 ods. 3 S.s.p.) kasačný súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyselne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 S.s.p.) si osvojil záver, že kasačná sťažnosť je v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. dôvodná, a preto v súlade s kasačnou právomocou mu zverenou zákonodarcom rozhodol o zrušení napadnutého rozsudku a o vrátení veci krajskému súdu na ďalšie konanie. Takto kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29. mája 2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.

30. Na prvom mieste kasačný súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (v preskúmvanej veci sťažovateľa), t.j. na zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, vybrať si podľa Správneho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti preskúmvanému rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy a následne proti napadnutému rozsudku. Preto kasačný súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody vstupovať.

31. Rovnako kasačný súd zdôrazňuje, že predmetom konania o kasačnej sťažnosti je v medziach uvedených v § 453 S.s.p. prieskum prípustnosti a následne dôvodnosti podanej kasačnej sťažnosti, preto kasačný súd primárne na základe dôvodov kasačnej sťažnosti preskúmal relevanciu vytykánych nedostatkov konania správneho súdu a napadnutého rozsudku v rozsahu sťažnostných bodov. V takto

vymedzenom rámci prieskumu a pri nemennosti skutkového stavu (§ 454 v spojení s § 441 S.s.p.) o preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) kasačný súd pristúpil k prieskumu oprávnenosti dôvodu kasačného dôvodu.

32. Sťažovateľ namieta, že krajský súd nesprávne právne posúdil preskúmanú vec, t.j. meritum sporu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že s týmto kasačným dôvodom zákonodarca spája právnu situáciu, kedy správny súd na správne a zákonným spôsobom zistený skutkový stav (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.) bez vád zaťažujúcich jeho rozhodovanie (písmena a/ až f/) aplikuje právnu normu v merite veci bez možnosti opory v doterajšej ustálenej rozhodovacej praxi kasačného súdu.

33. V uvedenej súvislosti sa kasačný súd pridrižiava doterajšej judikatúry Najvyššieho súdu (napríklad rozsudok sp.zn. 1Sžo 63/2014 zo dňa 05. apríla 2016), podľa ktorej pre riadnu aplikáciu skutkovej podstaty obsiahnutej v ustanovení § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z.z. spočívajúcu v tom, že sťažovateľka nemala vykonať všetky zdravotné úkony, aby splnila postup lege artis, je popri vymedzení subjektu, subjektívnej stránky a objektu deliktu veľký dôraz kladený na objektívnu stránku tohto deliktu, t.j. konanie, ktorého dôsledkom je nezvratný právny záver o tom, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá hore opísaným spôsobom.

34. Pre kasačný súd je z dátumu vyhlásenia napadnutého rozsudku dňa 15. februára 2017 a obsahu žaloby (rozhodnutie o uložení peňažnej sankcie vo forme pokuty) podanej v júni 2015 nepochybné, že správny súd mal po 01.07.2016 žalobu podľa § 491 ods. 1 S.s.p. vyhodnotiť v súlade s § 194 a nasl. S.s.p. ako správnu žalobu vo veciach správneho trestania a následne postupovať v zmysle Druhej hlavy Tretej časti Správneho súdneho poriadku s aplikačnou limitou (benefíciom) zakotvenou v ustanovení v § 491 ods. 2 S.s.p. Samotné legálne vymedzenie určujúceho pojmu správny delikt je zakotvené v ustanovení § 71 ods. 1 S.s.p.

Podľa § 491 ods. 1 S.s.p. v citovanom znení platí, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 491 ods. 2 S.s.p. v citovanom znení právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 194 ods. 1 S.s.p. v citovanom znení správnym trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie.

Podľa § 71 ods. 1 S.s.p. v citovanom znení platí, že ak osobitný predpis upravujúci priestupky, kárne, disciplinárne a iné správne delikty (ďalej len "správny delikt") určuje lehoty na zánik zodpovednosti, prípadne na výkon rozhodnutia, tieto lehoty počas konania podľa tohto zákona neplynú.

35. Vyšší stupeň ochrany účastníka (t.j. fyzickej alebo právnickej osoby) v tomto konaní podľa Správneho súdneho poriadku je daný nahradením kasačného (popríklad revízneho) procesného mechanizmu vyjadreného najmä v § 134 ods. 1 a § 135 ods. 1 S.s.p. zakotvením mechanizmu úplnej apelácie prostredníctvom najmä ustanovenia § 120 písm. b) a § 195 S.s.p. (prieskum „ex offio" mimo žalobné body a rozsahový petit vrátane vykonania dokazovania), § 196 S.s.p. (notifikačná povinnosť správneho súdu) a § 197 S.s.p., ktoré ho oprávňuje na základe výsledkov aplikácie ustanovení § 195 a § 196 S.s.p. doplniť neúplné dokazovania vykonané orgánom verejnej správy.

Podľa § 120 písm. b) S.s.p. v citovanom znení správny súd nie je viazaný skutkovým stavom zisteným orgánom verejnej správy a môže sám vykonať dokazovanie, ak

b) rozhoduje v konaní podľa § 6 ods. 2 písm. b), e), f), i), j) alebo [...].

Podľa § 195 písm. a) S.s.p. v citovanom znení správny súd nie je vo veciach správneho trestania viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak

a) zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci alebo

skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu, [...]....

Podľa § 196 S.s.p. v citovanom znení platí, že ak správny súd mimo žalobných bodov zistí, že sú dané vady uvedené v § 195, oznámi to bezodkladne účastníkom konania a vyzve ich, aby sa k nim v určenej lehote vyjadrili. vychádza zo skutkového stavu zisteného

Podľa § 197 S.s.p. v citovanom znení správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, môže doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy, a to aj na návrh účastníka konania, ktorým však nie je viazaný.

36. V procese súdneho prieskumu postupu orgánu verejnej správy (medicínske dohľadové konanie), ktorý tvrdí, že zdravotná starostlivosť nebola pacientke poskytnutá postupom lege artis, je nutné preverovať celý postup žalobcu, t.j. samotný spôsob poskytovania zdravotnej starostlivosti v súvislosti s miestom a časom. Toto je založené na riadnom zistení skutkového stavu, ktoré je svojim rozsahom ako aj obsahom chápaný ako výsledná mozaika, ktorá bola predtým determinovaná osobitnými zdravotnými postupmi, službami, krokmi alebo inými činnosťami, ktoré môžu byť súčasťou medicíny aj čiastočne, resp. celkom odmietané.

37. Preto opätovne kasačný súd odkazuje na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu (najmä rozsudok sp.zn. 1So 57/2012), ktorá objasňuje pojem zistenie skutkového stavu, ktoré je zákonodarcom prezentované ako nedostačujúce na riadne posúdenie veci (§ 191 ods. 1 písm. e/ S.s.p. ako zrušovací dôvod aplikovaný správnym súdom), nasledovne:

„Uvedená vada v zistení skutkového stavu (t.j. nie riadne zistený skutkový stav) môže kolísať v rôznych medziach, a to:

i. neúplne zistený, tzn. s riadnou oporou v právnom poriadku neboli zistené všetky potrebné skutočnosti (napríklad prehliadnutie konkrétnej skutočnosti alebo odmietnutie vykonania predkladaného alebo požadovaného dôkazu a iné),

ii. nedostatočne (kvázi úplne) zistený, tzn. bez riadnej opory v právnom poriadku (napríklad následkom omylu pri výbere ustanovenia) boli zistené celkom iné a teda nepotrebné skutočnosti, poprípade s riadnou oporou v právnom poriadku boli predložené alebo získané dôkazné prostriedky nesprávne vyhodnotené (napríklad špatne určený vek žiadateľa alebo jeho zdravotné postihnutie, a to aj na základe nepravdivých, falšovaných či pozmenených informácií alebo dokumentov, alebo zamľčaním podstatných údajov dôležitých pre dávkové konanie a iné vady skutkového stavu), alebo

iii. nelegálne zistený skutkový stav, tzn. v rozpore s právnym poriadkom (najmä v rozpore s právnym predpisom upravujúcim oprávnené používanie rôznych zisťovacích metód a s následkami uvedenými v ustanovení § 7 ods. 3 zákona č. 166/2003 Z.z. o ochrane súkromia pred neoprávneným použitím informačno-technických prostriedkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov /zákon o ochrane pred odpočúvaním/).

38. V uvedenej súvislosti ďalej kasačný súd zdôrazňuje, že je nemysliteľné bez znalosti konkrétnej právnej oblasti (v preskúmvanej veci ustanovení platných predpisov zdravotníckeho práva, a to nielen z pohľadu vnútroštátneho ale aj medzinárodnoprávneho) vymedzovať skutkový stav. Z uvedeného vyplýva vzájomná (recipročná) previazanosť skutkového stavu a právnej subsumcie v tom duchu, že skutkový stav má minimálne tak významný vplyv na voľbu konkrétneho právneho ustanovenia ako právne ustanovenie na riadne posúdenie právneho stavu.

39. Je nepochybné, že žalobca nielen prostredníctvom žaloby brojil proti zistenému skutkovému stavu a poukazoval (viď str. 6 žaloby) s oporou na judikatúru Najvyššieho súdu (rozsudok sp.zn. 1Szd/2/2013 zo dňa 18.03.2014) na význam vykonaných alebo navrhnutých znaleckých alebo odborných dokazovaní, konkrétne znaleckého posudku pre OČTK, ale už v konaní o rozklade požadoval podaním z 11.11.2014 (č.l. 22)

1/ pripojiť vyšetrovací spis a

2/ vyžiadať odborné stanovisko k diagnostickému a liečebnému postupu hlavného odborníka Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky v danom odbore.

40. Ďalej je nepochybné to, že žalobca počas súdneho pojednávania dňa 19.01.2017 predložil správne súdu krátkou cestou odborné vyjadrenie o viacerých stranách. Zo zápisnice o pojednávaní však pre kasačný súd nevyplýva, že by správny súd postupom podľa § 124 S.s.p. vykonal dokazovanie na vyhodnotenie takto predloženého dôkazného prostriedku a výsledky s tým spojené, t.j. vyhodnotenie relevancie takto predloženého dôkazného prostriedku a jeho dôkazné dopady na zisťovaný skutkový stav, hoci právne závery sú správnym súdom naopak vyvodzované (viď nižšie uvedený bod č. 41), v odôvodnení napadnutého rozsudku celkom chýbajú. Na základe uvedeného je potom celkom oprávnený záver, že správny súd týmto postupom v rozpore s § 125 S.s.p. odňal sťažovateľovi v rámci úplného apelačného postupu priestor na dokazovanie a znemožnil mu uplatniť právo na vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom.

Podľa § 124 ods. 1 S.s.p. v citovanom znení správny súd vykonáva dôkazy na pojednávaní; to neplatí, ak sa pojednávanie nenariaďuje.

Podľa § 125 ods. 1 S.s.p. v citovanom znení účastníci konania a osoby zúčastnené na konaní majú právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali.

41. Avšak správny súd v odôvodnení (viď bod č. 7 napadnutého rozsudku) naznačil, že hodnotil mu predložené dôkazné prostriedky, nakoľko konštatoval:

„V predmetnej veci žalobca v priebehu správneho konania žiadal doplniť dokazovanie (pripojiť trestný spis), v ktorom bol vykonaný znalecký posudok, resp. odborné vyjadrenie č. 114/2014 vo veci posúdenia poskytovania zdravotnej starostlivosti pacientke počas jej hospitalizácie na Gynekologicko-pôrodníckej klinike FN Trnava v dňoch od 15.4.2013 do 27.4.2013, ktorý sa týkal totožného skutku a na základe ktorého bolo trestné konanie zastavené z dôvodu, že sa preukázalo, že sa čin nestal. Podľa názoru súdu už samotné takéto zistenie, resp. tvrdenie žalobcu bolo dôvodom, aby takýto návrh na doplnenie dokazovania bol zrealizovaný zo strany správnych orgánov, napriek tomu, že v administratívnom konaní pred žalovaným neskúma správny orgán otázku zavinenia zo strany poskytovateľa zdravotnej starostlivosti tak, ako sa skúma otázka zavinenia v trestnom konaní, pretože pri zistenom porušení ustanovení § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z.z. ide o zodpovednosť administratívnu. Navyše zo záveru odborného vyjadrenia znaleckej organizácie č. 114/2014 zo dňa 16.6.2014 (toto odborné vyjadrenie bolo predložené v priebehu preskúmvacieho konania právny zástupcom žalobcu) vyplýva, že analýzou podkladov nezistila taký odborný postup zdravotníckeho personálu dokumentovaný v zdravotnej dokumentácii, ktorý by bol v príčinnej súvislosti s úmrtím plodu pacientky, resp. s poškodením jej zdravia. Pokiaľ ide o vyššie uvedené zistenia, súd uvádza, že hodnotenie dôkazov v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov nemôže byť ľubovoľné a správny orgán môže pristúpiť k hodnoteniu dôkazov v zmysle tejto zásady len po tom, ak vykonal všetky úkony s cieľom odstrániť existujúce rozpory v dôkazoch. Znamená to, že v predmetnej veci žalovaný nevykonal vo veci dostatočné šetrenie na komplexné zhodnotenie celej záležitosti, a preto je potrebné považovať rozhodnutie žalovaného o uložení pokuty žalobcovi za predčasné. Podľa názoru súdu tak prvostupňový správny orgán ako aj žalovaný porušil § 34 ods. 1 zákona o správnom konaní, v zmysle ktorého na dokazovanie mal použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Za tohto stavu sa nemožno stotožniť s tvrdením žalovaného, že tak prvostupňový správny orgán ako aj žalovaný si obstaral všetky podklady, ktoré boli nevyhnutné na objasnenie veci.“

42. Potom pokiaľ správny súd vychádzal iba zo skutkového stavu nezaobstarania si vyšetrovacieho spisu, bolo jeho povinnosťou aj preveriť faktickú možnosť na strane sťažovateľa si tento spis aj zaobstaráť. Pre kasačný súd je z priložených podaní sťažovateľa nepochybné, že dotknutý orgán policajného zboru odmietol sťažovateľovi nielen vykonať nahliadanie do vyšetrovacieho spisu vrátane zaslania znaleckého posudku pre OČTK ale aj poskytnúť iné informácie. Preto záver správneho súdu, že bolo povinnosťou sťažovateľa vyhodnotiť tieto podklady o skutočnostiach v nich vyjadrených, nie je správny. Naopak, pokiaľ žalobca poukazyval na relevantnosť znaleckého posudku pre OČTK, mal aj povinnosť preukázať závažnosť znaleckého posudku pre OČTK na zisťovanie skutkového stavu v správnom trestaní, čo mal aj správny súd následne preveriť, a ak správny súd by dospel k záveru, že uvedený znalecký posudok je pre účely súdneho prieskumu potrebný, tento aj z moci úradnej obstaráť (§ 127 S.s.p.) a vykonať dokazovanie.

Podľa § 127 S.s.p. v citovanom znení správny súd môže uložiť tomu, kto má vec potrebnú na rozhodnutie, aby ju predložil.

Podľa § 128 S.s.p. v citovanom znení každý je povinný na požiadanie správneho súdu bezodkladne písomne oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie správneho súdu; tým nie je dotknutá povinnosť zachovávať mlčanlivosť podľa osobitného predpisu.

43. Tiež musí kasačný súd zdôrazniť, že v procese právneho hľadania odpovede na otázku, či zdravotná starostlivosť bola pacientke v prejednávanej veci poskytnutá postupom lege artis, je nutné preverovať celý postup žalobkyne, t.j. samotný spôsob poskytovania zdravotnej starostlivosti v súvislosti s miestom a časom. Pri vymedzení hore uvedeného pojmu (jeho obsahu a rozsahu) je nutné vychádzať najmä z definičného ustanovenia § 1 zák. č. 576/2004 Z.z. Až na základe takto sformulovanej zdravotnej starostlivosti je nutné pristúpiť k záveru o kvalite jej poskytnutia.

Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 576/2004 Z.z. v citovanom znení zdravotná starostlivosť je súbor pracovných činností, ktoré vykonávajú zdravotnícki pracovníci, vrátane poskytovania liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín s cieľom predĺženia života fyzickej osoby (ďalej len "osoba"), zvýšenia kvality jej života a zdravého vývoja budúcich generácií; zdravotná starostlivosť zahŕňa prevenciu, dispenzarizáciu, diagnostiku, liečbu, biomedicínsky výskum, ošetrovateľskú starostlivosť a pôrodnú asistenciu.

Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 576/2004 Z.z. v citovanom znení zdravotný výkon je ucelená činnosť zdravotníckeho pracovníka, ktorá predstavuje základnú jednotku poskytovania zdravotnej starostlivosti.

44. Záverom kasačný súd musí zdôrazniť, že mu neunikla ani poznámka sťažovateľa na str. 5 kasačnej sťažnosti v nasledujúcom znení:

„Žalovaný len poznamenáva, že ide o citáciu z uznesenia senátu pod predsedu, na ktorého rozsudky žalobca rád poukazuje vo svojich žalobách voči žalovanému, a urobil tak aj v žalobe zo dňa 19.06.2015.“,

ku ktorej môže iba podotknúť, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je senátnym a nie rozhodnutím iba predsedu senátu (viď § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov): Vzhľadom na obsah poznámky sa k nej ďalej vyjadrovať nebude.

V.

45. Kasačný súd vzhľadom na dôvod kasačnej sťažnosti uplatnený sťažovateľom uvádza, že napadnutý rozsudok nespĺňa zákonné požiadavky na formálne i obsahové náležitosti rozsudku požadované v zmysle § 139 S.s.p. Uvedený rozsudok správneho súdu nedostatočne vychádza zo zisteného skutkového stavu, ktorého právna subsumácia pod dotknuté ustanovenia medicínskeho práva nebola riadne správnym súdom odôvodnená. Kasačný súd sa nestotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi obsiahnutými v napadnutom rozsudku o tom, že preskúmané rozhodnutie vykazuje znaky, že

d) je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov,

e) zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci.

46. Počas konania kasačný súd z dostupných zdrojov nezistil a ani mu nebolo účastníkmi naznačené, resp. nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť, poprípade výskyt skoršej judikatúry, od ktorej by sa tento rozsudok odkláňal.

47. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok sťažovateľa a stanoviska žalobcu ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté svojej staršej judikatúry (čl. 1 ods. 1 ústavy), pri ktorých kasačný súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od nich obsahu a vyslovených právnych názorov (viď účinky sledované v § 20 a contrario § 22 ods. 1 S.s.p. spolu s čl. 144 ods. 1 ústavy) s prihliadnutím na ústavný princíp právnej istoty odchyľil (napríklad zásadná zmena

právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska v zmysle záverov judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zjednocovania alebo zamedzovania vydávania protirečivých rozsudkov, najmä vec Zielinsky, Pradal a spol. v. Francúzska republika č. A- 24846/94, 34165/96 až 34173/96, poprípade vec Borovská a Forrai v. Slovenská republika č. A- 48554/10 z 25.11.2014), s oznámením termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa § 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

49. Kasačný súd v preskúmvanej veci v súlade s ust. § 455 S.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by nariadenie pojednávania by bolo potrebné.

50. Nakoľko kasačný súd v konaní o kasačnej sťažnosti dospel k záveru o nutnosti zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť správny súdu na ďalšie konanie, potom krajský súd postupom podľa § 467 ods. 3 S.s.p. rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

Podľa § 467 ods. 3 S.s.p. platí, že ak kasačný súd zruší rozhodnutie krajského súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 v spojení s § 439 S.s.p.).